

Algemeen

Nederlandsch Nieuws- en Advertentie-Blad.

N E D E R L A N D E N .

Gravenhage, 7 February 1820.

Zedert eenige dagen zijn de leden van de Tweede Kamer in de sectien vergadert geweest; morgen, Woensdag, des middags te twaalf uren, zal er openlijke zitting zijn.

Wanneer de vrienden van orde en rust, de voorstanders van een inderdaad constitutionele regering, van een verstandige vrijheid, en van alle die liberale grondbeginsels welke wij, van tijd tot tijd, in ons Blad hebben aan den dag gelegd; wanneer alle weldenkende Nederlanders, die bezielde zijn met den grootsten eerbied voor den Vorst, aan het hoofd des bestuurs geplaatst, en met ware hoogachting voor alle dienaars van den Staat, die met braafheid en denugd ook kunde en bekwaamheid paren; wanneer de eerbiedwaardige klasse der kooplieden, der geleerden en der ambtelooze onafhankelijke burgers, ons, door het onwederlegbaar bewijs van hunne talrijke in teekeningen, hunne belangstelling in dit Blad dagelijks te kennen geven; wanneer naar een zeer belangrijke berekening, met den hunderd twintig duizend lezers, de invloed der lezers op de eer aandoen van onze bestuurszaken, en de kangelegenheden van het vaderland, waaraan wij ons voornamelijk bepalen, te lezen, en velen onder hen ons dikwerf bliken van hunne goedkeuring geven; dan kunnen wij ons zeer ligt getroosten de lants aanmerkingen die, zoo wij vernemen, op ons Werk gemaakt worden door nietige wezens, welke nog meer ons medelijden dan onze verachting verdienen, en aan welke wij niet gaarn het genoegen wilden geven dat zij ons zagen ernstig boos worden; personen die niet onafhankelijk zijn, die volgens hunne edele uitdrukking, altd getrouwelijk de gevoelens van de meesters voorstaan *wier brood zij eten*, als of die meesters ander brood hadden te geven dan het brood des Volks! personen, onder welke men er ons heeft opgenoemd die met ridder-orden zijn versierd, maar die, in verscheidene omstandigheden, zich op allerlei ijdele voorwendselen steeds trachten te verschoonen van op *ridderswijze* te handelen; personen, eindelijk, die op ons Dagblad schijnen, alleen omdat zij hun geweten niet zuiver hebbende, vreeszen dat hunne namen ook te eeniger tijd in dat gedrukte blad mogten worden opgeteekend, een eer, welke wij echter de dwaasheid niet zullen hebben die ellendige duisterlingen immer aan te doen. Vereerd met de goedkeuring der braven en verstandigen, zullen wij rustig in de begonnen taak volharden, en hoezeer geene ridders zijnde en vooral niet den geringsten lust hebbende om het ooit te worden, echter trachten naar te komen die *ridderlijke spreuk*, welke eenmaal in ons Vaderland de leus der braven was: *doet wel en ziet niet om*.

— Dat verd... Nieuws- en Advertentie-Blad, zeide onlangs een lid van zeker Hoog Kollegie, dat maakt wat te doen ik zou zoo gaarn, bij de eerste gelegenheid, een woortje willen zeggen, om aan den Koning te toonen, hoe genegen ik ben aan Zijn persoon, aan Zijne doorluchtige familie en aan alles, wat van het Hof en van Zijner Majesteits Ministers komt; maar ik durf mij niet laten hooren: ik vrees

dat mij hetzelfde lot te beurt zoude vallen als aan meer eerlijke lieden en brave Vaderlanders, die even als ik denken, is overkomen. Die serv... recensien van redvoeringen! Wie heeft het ooit gehoord dat men dergelijke stukken gaat *kritiker*? Dit behoorde alleen plaats te hebben ten aanzien van boeken, maar geenszins van aanspraken, adviisen, rapporten, enz. Kortom ik durf, hoe gaarn ik ook wilde, met mijn werk niet voor den dag komen, omdat ik waarschijnlijk, niet lang daarna, in dat nieuw Dagblad, dat over onze politieke zaken op zulk eeneg stouren toon durft spreken, een plaatsje zoude eelangen. Mijn vriend, de heer E... V. die even min als ik, zich op stijl en taal verstaaf, heeft daarom ook niet over het tienjarig budget, dat hij anders zoo goed als de heer van *Loon* zoude hebben verdedigd, het woord durven voeren. Het is ongelukkig; een ieder bemoeit zich thans met zaken, waarover het ons *Staatsmannen* alleen voegt te spreken?

Zoo is dan ten minste ons Dagblad nog goed om slecht geschrevene redvoeringen in de *portefeuille* te doen blijven, en den verstandigen het geuwen, en gepast te besparen!

Daar elk Dagblad-schrijver gedurig bloot staat om verkeerd onderrigt te worden, ook zelfs van zijne beste Correspondenten, die, van hunne zijde, met de meeste goede trouw, kunnen dwalen en dus ook anderen kunnen doen dwalen, zijn wij zeer op onze hoede tegen de berigten en de stukken welke ons worden toegezonden. Het was, derhalve, niet dan met eenige huiivering, dat wij, in ons Nummer van Woensdag den 7 February, opnamen het ons toegezonden stuk, wegens hetgeen er in den Raad van State verhandeld zoude zijn met opzigt tot de organisatie der provinciale gerechtshoven, of Hoven van Appel. Sedert, hebben wij het genoegen gehad te vernemen, dat dit stuk de aandacht van vele in hoogheid gezetene personen tot zich heeft getrokken, en dat men zelfs zeer gaarn zoude weten; hoe het mogelijk ware, dat het minste of geringste van het in dien Raad verhandelde buiten dezelven heeft kunnen openbaar worden; ja, dat men om inlichting omtrent de zaak te erlangen, zich wel bij ons heeft hebben verwoegd, zoo men ons geen antwoord te bekomen. Dat op ons verzoek, een antwoord te bekomen, dat op ons verzoek, een vraag te wel zoude passen. Althans wien anders, tot heden toe, zich bij ons daaromtrent heeft aangemeld, willen wij seker gaarn geheel ongevraagd en ongevraagd alles toebrengen wat in ons vermogen is, om de nieuwsgierigen op den weg te helpen. De zaak is van gewigt: het is geene kientigheid, de geheimen van eenen Raad die met gesloten deuren wordt gehouden, zoo maar openlijk aan het publiek bekend te maken. Dit stuk dan is oorspronkelijk in de fransche taal gesteld, en wij zijn verzekerd dat het niet van der zelfde hand komt, die in de *Renouveau* van den 25 Januarij laatstleden, zoo stout is geweest, onder den schijn van andere geheimen van ons land aan gansch Europa te willen bekend maken, zoo vele onaanwettige omstandigheden heeft verteld, en oude koeijen uit de sluit gemaakt. Men erade vrij van een dergelijk stuk te maken; maar om ons daarvan het toek niet tot aan een halve of geheele Excellentie. Meer kunnen wij er niet van zeggen; maar het onderzoek dat

men daarnaar, van terzijde, doet, en het belang dat de verstanders der verborgenheden daarin stellen, doet ons meer en meer gelooven, dat onze Correspondent goed onderrigt moet zijn geweest; ja, misschien heeft hij wel onder den schijn van zijne bedenkingen voor te dragen, die van de verstandige minderheid van den Raad aan het licht gebragt. Indien dit zoo is, zullen die bedenkingen vooral van geen minder gewigt worden geoordeeld, en van den anderen kant, zal daardoor ons vertrouwen op dien Correspondent, in wiens gunst wij ons wel zeer vriendelijk voor meer dergelijke stukken aanbevelen, aanmerkelijk worden versterkt.

De heer *Schrant*, Hoogleraar in de Nederduitsche letterkunde aan de Akademie van Geert, heeft aldaar eene nieuwe uitgave doen drukken van den *Uybrecht van Amstel*, treurspel van onzen puikdichter *J. van Vondel*.

Te Londen zal, binnen kort, worden uitgegeven een werk dat voor de geschiedenis van Europa, maar vooral voor die der Nederlanden, van het hoogste belang is. Het is in het fransch geschreven en heeft tot titel: *Geschiedkundige bijdragen en overdenkingen wegens de regering van Holland, door Lodewijk Bonaparte, voormaligen Koning van Holland*. Dit boek behelst het verhaal van alle merkwaardige staat- en krijgskundige gebeurtenissen welke in Holland hebben plaats gehad, gedurende de regering van Koning *Lodewijk*. Men vindt daarin, wijders, vele bijzonderheden aangaande de verovering van Italië en de expeditie naar Egypte, waarbij de Schrijver is tegenwoordig geweest; het verhaal van de voornaamste gebeurtenissen met betrekking tot Spanje, onder andere, de weigering van *Lodewijk* om de kroon van dat Rijk aan te nemen, toen *Karel IV* daarvan afstand deed ter behoeve van zijnen zoon *Ferdinand* en deze de kroon weder afstond aan Keizer *Napoleon*. Men treft daarin ook aan, de brieven van *Karel* en *Ferdinand*, met opzigt tot de handelingen van den laatstgemelden jegens zijnen vader; de vermelding der geheime beweegredenen van het huwelijk van den Schrijver met de dochter van de Keizerin *Josephine*, als mede van hunne wederzijdsche toestemming om te scheiden; de gebeurtenissen welke gevolgd zijn op de echtscheiding van den Keizer en Keizerin *Josephine*; de lijst der Prinsessen aan *Napoleon* ten huwelijk voorgesteld, en de redenen die hem bewogen hebben om de dochter van den Keizer van Oostenrijk te kiezen. Men vindt er ook nog in, eene geschiedenis van de familie *Bonaparte*, van de vroegste tijden herwaarts; men leest in dat gedeelte des werks dat, voor 600 jaren, *Andréus Bonaparte* Groot-Podesta en Gouverneur van Parma was, waar thans de Gemalin van *Napoleon* Groot-Mortogin is.

Het is bijna overbodig aan te merken, dat, hoegear een groot gedeelte der gebeurtenissen in dat werk vermeld, reeds bekend zij, hetzelfde niet te min voorkeur verdient boven alles wat omtrent de verhandelde onderwerpen is geschreven, daar de snaafheid en rondhorstigheid van den Schrijver een groot gewigt aan zijn verhaal bijzet.

FRANKRIJK.

Paris, den 3 Februarij.

Eergisteren avond is er vergadering van den geheimen Raad geweest, ten huize van den Voorsitter van het Ministerie, uit hoofde van de onpasselijkheid des Konings. Men zegt dat daarbij ook tegenwoordig zijn geweest de heeren *Dambraj*, *Levas*, *Boyer*, de graven *Garnier*, *Simon*, *Hervand*, de hertog van *Borghese*, de baron *Cuvier* en de abt *Montgillon*. Men verzekert dat in die vergadering stude zijn hebbende, dat de beruchte *edicten* van het Charter aangaande *Estimlag* aan de Kamer der Gedeputeerde zonde worden voorgedragen. Van eenen andere kant, echter, wordt gezegd dat zulke niet voor *Estimlag* zonde geschieden. In alle geval, zullen wij ons lezers de meening van de beruchte mededeelingen omtrent deze gewichtige zaak, waarvan het lot der *Vrijheid* en der *liberals* instellingen, niet alleen in Frankrijk, maar misschien ook in een groot gedeelte van Europa, kan afhangen.

ENGLAND.

Londen, den 31 Januarij.

Zaterdag den 29 dezer, des avonds te acht uren en 55 minuten, is onze Koning *George III*, te Windsor

overleden, in den ouderdom van bijna 82 jaren, en te het 60 jar zijner regering.

Den 26 October 1760 werd hij tot Koning uitgeroepen. Hij was den 24 Mei 1738 geboren. Heden, tegen den middag, is *George IV* als Koning van Groot-Brittannië en Ierland geproclameerd.

ZAKEN VAN SPANJE.

Volgens brieven van Madrid, van den 24 Januarij, wist het Spaansch gouvernement, dat de opstandelingen, ten getalle van 2 à 3000 man, Seville bedreigden en van den kant van Utrera kwamen. *Hunne* voornamte magt hield zich nog steeds staande op het eiland Leon: men begrootte die magt op bijna 6000 man. De generaal *Freijre* was den 18 nog te Seville. Men begon aan het hof die zaak als zeer ernstig te beschouwen.

Brieven van den 25 melden, dat de Courant van Madrid, van dien dag, nog het diepste stilzwijgen in acht neemt wegens hetgeen in Andaluzien en in den omtrek van Kadix plaats heeft. Daar zijn, uit die stad, brieven van den 13 en 15 te Madrid aangekomen, voor partikulieren; zij hebben een omweg over zee moeten doen, daar de opstandelingen, die steeds meester van het eiland Leon zijn, de gemeenschap te land hebben afgesneden. Volgens de brieven van den 15, was te Kadix alles nog rustig; maar de stijl, en de omzigtigheid waarmede die brieven geschreven waren, doen vermoeden men was niet van die kalme te denken hebbe.

Het getal der opstandelingen vermeerdert eer dan het vermindert. Meester zijnde van het tuighuis de *Carraca*, hetwelk tevens een vrij geducht fort is, schijnt zij voor de komst van den generaal *Freijre* niet zeer bevreesd te zijn, en deze haast zich ook niet om te komen.

Men schrijft uit Seville, van den 19 Januarij: De generaal *Freijre* is nog hier. Weinig geld, weinig hulpmiddelen, en geen vertrouwen. Men meldt ons dat de *Carraca* aan de opstandelingen is overgeleverd door de bezetting van dien gewichtigen post, en dat zij zich met hen heeft verbreederd. Gisteren avond verscheide men hier het gerucht, dat de *Christiaan* de *Castro* van het eiland Leon scherd in de magt der opstandelingen was.

Deze tijding en vele andere die hier in omloop zijn, hebben groote ongerustheid in deze stad verwekt. De opstandelingen zijn zeer talrijk: daar zijn er niet minder dan 6000 voor Kadix, en men mag rekenen dat een bijna even groot aantal zich in de omstreken bevinden. De generaal *Freijre* is niet in staat iets tegen deze menigte te ondernemen, al kon hij ook staaf maken op de troepen onder zijne bevelen: zij hebben uitruweeliks 4000 man, alle depots en detachementen van onderscheiden regimenten daaronder begrepen. Hij heeft onder zich vijf eskadrons kavalierie, die zich goed houden met de Koninklijke karabiniërs: maar wat kan hij met de kavalierie uitrichten om de brug van *Suzo*, den eenigen toegang tot het eiland Leon, aan te vallen? Men verzekert dat het leger der opstandelingen stellig verdert de herstelling der Cortes en der Constitutie, welke bij een decreet van Valencia, in 1814, is afgeschaft.

De *Indicateur* van Bourdeaux spreekt, volgens brieven van Bassonne van den 27 Januarij, van maatregelen der 11 te Kadix genomen, strekkende om de poorten der stad doot hoofd-officieren te doen bewaken, hetgeen de noodzakelijkheid van een buitengewoon tevoorschijn veronderstelt en aan den goeden geest van het garnison doet twijfelen.

Uit het stilzwijgen van het hof van Madrid, aangaande deze gebeurtenissen, schijnt men te mogen besluiten, dat hetzelfde niets goeds, niets geruststellends te zeggen heeft.

De partikuliere brieven worden minder, waaruit men besluit dat deactieve worden onderschept.

In een der fransche dagbladen, heden aangekomen, leest men het navolgende.

ROSTARIETUR.

„Het gerucht verspreidt zich, dezen avond, dat de Spaansche opstandelingen, ten getalle van 6000 man, werkelijk Kadix zijn binnen gerukt: deze tijding is aangebragt door eenen brief van Barcelona; wij kunnen voor de oeffening daarvan niet instaan.”

Beugelwerk.

Aan den Redacteur van het *Nederlandsch Nieuws- en Advertentie-blad.*

MIJNHEER!

De meesten uwer lezers zullen waarschijnlijk niet zonder genoegen in het *elste* Nummer van uw Advertentie-blad, de aanmerkingen gezien hebben, welke door u zijn gemaakt op de onlangs in het licht verschenen *gedachten over eenige onderwerpen, betrekking hebbende tot de aanstaande Nederlandsche wetgeving.* Bij het lezen van uwe recensie, vielen mij de volgende aanmerkingen in, welke ik, schoon geen rechtsgeleerde zijnde, uwer nadere overweging aanbevele. Het komt mij niet zoo geheel belangrijk als aan u voor, het *Publiek Ministerie te Bâtonden.* Zoo het *Publiek Ministerie*, gelijk het thans bestaat, blijft voortduren, kan de justitie behoorlijk geadministreerd worden, ingeval de personen, waaruit hetzelfde bestaat, hante pligt betragten. Komt men tot het oude terug, zal de administratie der justitie er niets bij verliezen, zoo de *Bailluwen, Hoofd-officieren en Prokureurs-Generaal* bekwaam, eerlijke en active leden zijn. En in omgekeerde onderstellingen zal er altijd reden tot klagen zijn. Het is hier waar, zoo als in vele andere gevallen: *varius modis bene fit.*

Over de publiciteit der teregtstellingen, valt voor en tegen noch al iets te zeggen: maar de opgegevene redenen waarom de *mondelijke debatten* verkieslijk zouden zijn boven de *schriftelijke*, hebben mij niet volkomen overtuigd. » De regter (zegt gij) is daar door in de gelegenheid gesteld van de getuigen en beklaagden in persoon te zien, en zich alzoo door zijne eigene zintuigen te verzekeren van derzelver geloofwaardigheid. » Het schijnt mij toe, dat de zaak hier niet duidelijk genoeg is voorgesteld. De *schriftelijke debatten*, om bij de door uwe gebesigde woorden te blijven, sluiten de *mondelijke* niet uit. Zoo ras de regter verlangd zich door zijne eigene zintuigen van de geloofwaardigheid der getuigen te verzekeren, kan hij de getuigen voor zich doen komen, en zoodanige vragen aan hen voorstellen, als raadzaam worden geoordeeld. Wat waten de confrontation tusschen den beschuldigde en de getuigen volgens den ouden form, anders dan *mondelijke debatten*, maar waarvan, om het gehoeven te hulp te komen, de *schriftelijke debatten* worden gehouden? Verder voert gij aan, dat de *schriftelijke verklaringen* verkieslijk zijn, boven *mondelijke*, omdat het geval daar kan zijn, dat men de juiste woorden vergeet, welke gebesigd zijn, mits altijd blijve vast staan, dat de getuigen zoo dikwijls in persoon voor den regter moeten verschijnen, om nadere inlichtingen te geven, als noodig wordt bevonden.

De kwestie, of de debatten in het *openbaar* moeten gehouden worden, dan niet, hangt eeniger mate samen, met de vraag, of de instelling der *Jurij* weder behoort te worden ingevoerd. Hier over is sedert eenige jaren zoo veel voor en tegen geschreven, dat men de materie als uitgeput kan beschouwen, en elk die belang in de zaak stelt, zijne gedachten heeft bepaald. De instelling der *Jurij* heeft gewis eenige zeer voordeelige kanten; maar is zij, wanneer men onpartijdig wil zijn, wel volkomen vrij van nadeelig? Een oud vriend, die onder de Fransche overheersching mede genoodzaakt was, lid der *Jurij* te zijn, heeft mij meer dan eens met aandoening verhaald, dat hij een *Jurij* heeft bijgewoond, waarin een beklaagde, bij meerderheid van stemmen, zonder genoegzaam bewijs, schuldig werd verklaard, en ingevolge van dien veroordeeld tot het brandmerk en dwangarbeid, om de gewigtige reden: *dat er geen koe bont genaamd wordt, die niet een veltje heeft.* Zoo de meerderheid der *Jurij* altijd kon bestaan uit

kundige en eerlijke lieden, zou ik tegen die instelling niets hebben; maar wie zal daar voor instaan? En zoo in de rechtbanken geene andere dan kundige en eerlijke lieden geplaatst worden, waarom zou men dan zoo zeer eené *Jurij* verlangen? Het komt hier aan op de kansrekening; en dan geloof ik, dat die ten minsten in ons land, ten voordeele is van de rechtbanken, waarin toch altijd eenige leden zijn, wie men geene kande kan betwisten: en de zoodanige hebben doorgaans invloed op de min kundige. Misschien was er een middenweg, (*) in te slaan, en het aan den beklaagde zelf over te laten, of hij door eené *Jurij*, dan wel op de gewone wijze wilde te recht staan, met bepaling, dat in het eerste geval de debatten in het openbaar zouden plaats hebben.

Ik ga uwe aanmerkingen voorbij, aangaande de instructie van crimineele procederes, om dat ik daarmede voldoende in stemme, zoo men tot het oude niet terug magt komen.

Over het aantal rechtbanken, de vredegezigten, de innerlijke convictie en den eed, heb ik almede niets te voegen bij het geen gij uit den *Schrijver* opgeeft, en waardoor de lust bij mij niet weinig is opgewekt, om het werk zelf te lezen.

Uw Dienaar,

Overzigt van den Staatkundigen toestand der Nederlanden.

(*Vervolg van het stuk in vorige Nummers begonnen*).

Te midden van den voortgang en de uitbreiding der menschelijke kundigheden, is het gansch natuurlijk, dat daar de menschen met zeer onderscheiden mate van verstandsbegaaïdheden beschouwen zijn, zij ook vele dingen in een zeer onderscheiden licht zullen beschouwen. — Deze verscheidenheid van begrippen, is de moedel der geschieden die een reeks van eeuwen, zoo ten opzichte der *Godsdienstleere*, als staatkundige begrippen, plaats gehad hebben. — Weinige stukken in de *Godsdienstleere* zijn zoo volstrekt bepaald, dat zij geen plaats overlaten, om betwist te worden. — In eenige leerstellingen, die men reeds eeuwen in vergetenis oordeeld begraven te zijn, bereken weder op, en worden met eene hitte behandeld die bij sommigen, op nieuw daaraan gewigt bijzet. — In de Staatkunde, willen kortzigtigen en der geschiedenis onkundigen dat alles heden nieuw geworden is, terwijl in den grond der zaak, om te spreken van de *Rechtsleere*. — Alom bestempelt men de *Rechtsleere* als de *oudste* en *meest* overblijfsels der *revolutie* en *beginselen*. Jammer slechts dat elke bladzijde der geschiedenis deze voorgingen lozenstraf, en men op deze wijze voort redenerende onze beroemde voorvaderen, en den grooten *Willem I*, voor opstandelingen zoude moeten uitkrijten. — Maar wie niet de adler niet in het gras? — Wie herkent niet de laatste bedoelingen, welke het masker onverschillig is, indien slechts het doel wordt bereikt? — Men begeeft de belangen van Vorst en Volk van elkander te scheiden, ten einde het rigtsnoer van de maatschappij der gezamenlijke Staatsburgers, als een werktuig ter handhaving en begunstiging van eenige bevoorrechte rangen en standen te kunnen bezigen, als tegen de bedoeling der zich langzaam verbeterde instellingen aan, elkander de hand reiken, om de overige standen in een eeuwig slavernij en onmondigheid te houden.

Maar ter zake. — Het blijft steeds zeker dat wanneer verschillende menschen, bij de onderscheidende oogpunten, waaruit door hen een zaak wordt beschouwd, tot hetzelfde besluit worden gebracht, dit besluit niet de gezonde rede overeenstemt. Wanneer wij dit beginsel op onze regterlijke instellingen toepassen, zal ons oordeel over dezelve niet lang onzeker blijven. De wijsgeer zal ze afkeuren, om dat zij den toets der zedelijke rede niet kunnen doorstaan; — de rechtgeleerde, om dat zij een verward samenstel van verschillende, uit elkander loopende bepalingen behelzen, tusschen welken noch verband, noch samenhang bestaat; — en elk burger, om dat hij in dezelve noch zekerheid, noch veiligheid, noch rust, noch en goederen, noch waarborg tegen de lasten

(*) Dit denkbeeld is voornamelijk dat, hetwelk men aan de publieke opinie wil voordragen.

des willekeurs kan vinden. — In der daad, hij die niet geheel den grootschen aanleg der Natuur in het redelijk menschenkind miskent, die zich iets meer gevoelt, dan bloot middel, dan bloot speeltuig of wrijpaal van den Despoot of Vorsteliiken lieveling; die eenig bezef van rede en vrijheid, van zelfdoel en menschenwaarde koestert, zal volmondig erkennen, dat de mensch niet is om den Staat, maar de Staat om den mensch. — Wij voorzien dat zekere staatkundigen van het hedendaagsch *alloy* over deze gemene aanmerking den neus hoog zullen ophalen; zij mogen dit vrij doen. — Hunne eigene daden bewijzen dat zij even alkeurig zijn van ware kennis en beschaving, als van zuivere vaderlandsliefde. — Zij bedoelen alleen hetgeen bij hen eer en aanzien wordt genoemd, en het is hen dan ook onverschillig of zij dit doel bereiken door den *Turkschen Sulkan* of den *Franschen Keizer* of iemand anders te vliegen, door zijne eeden te verbreken of hun vaderland te verraden. Eigenbelang is de eenige God door hen aangebeten. Wij, voor ons, die dit onderwerp gaarne dieper indenken, dat velen dier Staatsregelaars en Wetmakers, welke in de Wijsbegeerte vreemdelingen, in de mensch- en zelfkunde onbedreven, dit werkthans opvatten ten koste van het voorged handwerk of bedrijf. — Wij voor ons, beschouwen den Staat als een groot middel, om in maatschappelijke vereeniging, den aanleg der Natuur, smenschen vermogens, zielskrachten, kunstbegeerte, te ontwikkelen; en wij beweren tevens, dat met dit doel onze regterlijke instellingen regtregt strijdig zijn. Het Fransche systema had veel gebreken; maar het bleef een geheel, een geregeld samenstel, verre te verzezen boven ons tegenwoordig *mengelmoes*. De dringende noodzakelijkheid van een *Hoogen Raad*, de ongerijmdheid van sommige onzer lijfstrafelijke en civiele bepalingen, is reeds sedert lang aangetoond, zonder dat zich iemand heeft gewaagd de voorgedragen stellingen te wederspreken. — Van waar dan, dat men, bij eenige volledige kennis der waarheid, het verkeerde voets oor blijft bewaardelen? — Van waar, dat men de noodzakelijkheid eener verandering in onze regterlijke instellingen erkennende, de organisatie tot een onbepaald tijdstip heeft durven verschuiven? Want het zal, bij de wijze waarop de nieuwe burgerlijke wetboeken worden voorgedragen, *lezen* kunnen duren, bevorens men tot de *lijfstrafelijke regtervordering* en lijfstrafelijke wetboeken overgaat. Of zal men onze regterlijke instellingen *omgeworpen* om ons naderhand een wetboek van regtervordering te schenken? — Men wachte zich, een nieuw bijvoegsel voor het capittel *over het lachverwekkende* te leveren. — Want dit hoofdstuk zoude alsdan welligt alle de daden van zeker *Vrijheidsminnend burger* kunnen bevatten, indien sommige bijoogmerken den lach van onze wangen niet moest doen verdwijnen.

Nesanden wij onze tegenwoordige regterlijke verordeningen een *verward samenstel*, men moet dit *cum grano salis* verstaan, want een algemeen beginsel ontmoet men wel dagelijks bij alle bepalingen welke wij aan zekeren magtigen voorstander van die lofwaardige instellingen moeten toeschrijven: het is namelijk de begeerte om de meest mogelijke magt en invloed te bekomen, en alles wat tot hem eenigzins in betrekking staat, van hem volkomen afhankelijk te maken. Wij beweren niet dat dit met *hoos opzet* geschiede, of dat de man hierdoor zijne verplichtingen te buiten gaat en ooit die magt of invloed zoude willen misbruiken; want hij is te goed regtsgeleerde om intier de letter der wet te overtreden, en te vroom Christen om bij de onhooselheid der duiven de voorzichtigheid der slangen niet te vereenigen. — Wij klagen niet over de geringe inkomsten der Regters, over den onzekeren toestand, waarin men steeds onze regterlijke instellingen laat bestaan, en waardoor dit alle oogen op de uitdeelaers der Vorsteliike gunsten blijven gevestigd, als op de personen door wie het tot der Regters voor de toekomst onherroepelijk moet worden beslist. — In dit alles, zal de strengste zedemeester wel niets te laken vinden; maar, het was toch mischien goed geweest, zelfs den geringsten schrijn te verwijderen van instellingen wier onafhankelijkheid bij de Grondwet is gewaarborgd, in verachtelijke banden te willen sluiten. — Men had tevens uit de wijze waarop door den tegenwoordigen Minister van Justitie, de functien van *Procureur-Generaal*, in 1795 en volgende jaren, zijn uitgeoefend, het duidelijke betoog kunnen ontleenen, dat voor eene behoortige administratie der Justitie geenzints eene dusdanige bekrompenheid van inkomsten noodzakelijk is. — Bovendien, zoude men met regt kunnen klagen over

den geringen luister tot noch toe aan de regterlijke bedieningen gehecht, en de in het ooglopende minachting waarmede mannen in de Raadzaal grijs geworden bij verschillende gelegenheden worden behandeld. — Ook zouden wij de aandacht kunnen vestigen, op sommige instellingen der middeleeuwen welke men langzamerhand tracht in te voeren. — Maar meer dan genoeg, om den geest welke bij het Ministerie van Justitie al of niet, nu of later, kan heerschen te doen kennen. Het is eene andere vraag of wij voor ons land, in der daad een dusdanig Ministerie beoeven. Deze vraag, door deskundigen *ontkenoend* beantwoord, zoude ons te verre van ons onderwerp voeren; het zij, dus genoeg aantemerken, dat men nimmer ons Koninkrijk met het Fransche Keizerrijk of zelf met het tegenwoordig Frankrijk kan vergelijken, dat het personeel der regterlijke magt geen Ministerieel departement vereischt, even min als de onkosten der Justitie; men herdenke slechts onze voorouderlijke verordeningen. —

(Vervolg in een volgend Noftmer.)

Het bericht van den heer S, (met een *anker*) gedagteekend den 6 Februarij, wegens zekere Excelleentie, die bij ons wel bekend is voor een man zonder verstand, maar niet voor geldzuchtig, zal geplaatst worden, zoodra wij van de waarheid van het medegedeelde, waar naar wij onderzoek zullen doen, zullen verzekerd zijn.

Advertentien.

CHR. HEINTZE Kunst-Glasblazer, maakt aan het geëerd en kunstminnend Publiek bekend, dat hij noch naar eene korte tijd zyn verblijf alhier zal houden. De Entrée voor ieder Persoon, is 8 stuivers; te zien des namiddags, van 5 tot 9 uren, op het Spui, het 5de huis van de Veerkade, N.º 235.

MEMOIRE A CONSULTER pour l'auteur de l'Etat ACTUEL DU ROYAUME DE HOLLANDE, te bekomen in 's Gravenhage, bij M. DE LYON, op het Spui n.º 72.

PRIJZEN DER VOLGENDE EFFECTEN.			
Amsterdam, den 7 Februarij 1820.			
HOLLAND, Werkelijke schuld	2½ p	44	a 44½
Rest. uitgestelde dito		48	a 48
Kans-Biljetten	f	26½	a 26½
Schuld. Sjnd. 1.º serie. 5 pCt.		98½	a 99
dito Sjnd. 2.º serie.	5	94½	a 94½
FRANKRIJK, Tiers Consolids.	6	75½	a 75½
Certificaten van dito.	5		
dito (administratie te Parna).		67½	a 68
Reconnaissances	5	80½	a 81
RUSLAND, bij Hope en Comp	5	91½	a 91½
Inschrijving.	6	47½	a 47½
PRUISSEN, Nieuwe.	5	79½	a 80
SPANJE, Negotiatie 1807	5½	20½	a 21½
OOSTENRIJK, Obl. Wiener-Bank.	5	52½	a 54
dito	4	42½	a 43
Cert., bij Goll. en Cp. 2½		32½	a 33
dito Neg. Metaliek. {	5	69½	a 70
	2½	34	a 35
	1	13½	a 14
Nationale Bank-actien		645	a 650
ITALIE, Monte di Milano	5	55½	a 55½
NAPELS, Cert. Lamaison en Bows. c. s.	5	68	a 68½
Cert. (adminis. Napels).	5	67½	a 68½

SCHIEDAM den 7 Februarij.
 Genever, de 30 Virtels, zonder Fast. 6½
 Amsterdamsche Proef. 8½
 Zonder de Belasting.